

Уманська районна центральна бібліотека

Туристичні стежки Уманщини

*Земля батьків для кожного єдина,
Священна й дорога земля батьків
Край Уманський ! Перлино України,
Тобі наша любов і серця спів!*

Загальна площа району : 1400 кв.км
Чисельність населення: 44 тис. осіб
Кількість населених пунктів: 53
Сільських рад: 49
Селищних рад: 1
Рік утворення району: 1923 р.
Районний центр: м. Умань

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

В історичному плані Уманщина надзвичайно цікавий регіон. Ще 25 віків тому вона була центром сколотських племен, від Ольвії сюди вели Священні Шляхи.

За часів Київської Русі Уманщина входила до складу Куманії. Згодом межувала з Кримським Ханством, була центром гайдамаччини, військових поселень.

Уманський район – це чарівний, неповторний край, овіяний історичною славою боротьби нашого народу за право вільно жити на споконвічній землі своїх пращурів. Розташований він у мальовничому місці Придніпровської височини, а його територією протікають річки Синиця та оспівана в піснях Ятрань з притоками Уманка і Ревуха, які належать до басейну Південного Бугу.

Розумом, працею й талантами місцевих жителів творилася славна історія району, його економічний потенціал, все те прекрасне і величне в ньому, чим по праву ми сьогодні пишаємось.

Уманський район розпочав свій відлік 7 березня 1923 року у складі Уманської округи.

За новим адміністративно-територіальним поділом з квітня 1923 року Умань стала

Краєвид

Експозиція Ладжинського народного музею

Вироби майстрів - гончарів с. Громи

окружним центром. До Уманського округу входили Христинівський, Тальнівський, Катеринопільський, Монастирищинський та інші райони.

Розвивалося в селах Уманщини сільськогосподарське виробництво. Зростанню врожайності зернових культур сприяло застосування механізованої праці.

Культурно-освітня робота здійснювалася завдяки діяльності клубів, яких у 1926 році налічувалось аж шість. До того ж, діяли окружний селянський будинок, чотири хатичитальні, два кінотеатри і чотири драматичні колективи. 1930 року, унаслідок подальших змін в адміністративно-територіальному поділі республіки, було ліквідовано Уманський округ. Умань стала центром однойменного району, який у 1932 році увійшов до складу Київської області.

У 30-ті роки помітними були зрушення в культурно-освітньому житті Уманщини – успішно функціонувала 21 школа, у тому числі вісім середніх, школа-інтернат для глухонімих, дитяча музична школа і вечірня школа для дорослих. Велику роботу з дітьми проводили будинок піонерів і дитяча технічна станція.

7 січня 1954 року з утворенням Черкаської області Уманський округ увійшов до її складу.

У листопаді 1959 року Бабанський і Ладизинський райони були ліквідовані, а населені пункти, що входили до їх складу, увійшли до Уманського району.

Коли розпочалася Велика Вітчизняна війна 1941-1945 років, німецька армія не йшла широким фронтом, фашистські загарбники оточували окремі підрозділи радянської армії, брали їх в «котли». Недалеко від Умані під селом Підвисоке ворогу вдалося зробити найбільший на всій Правобережній Україні «котел». Гітлерівці повідомляли, що в районі Умані вони взяли в полон 103 тисячі радянських бійців, 317 танків, 858 гармат. Про число вбитих можна було тільки здогадуватись. Очевидці розповідали, що вода в Синюсі у ті дні стала рудою від крові.

Після звільнення Умані радянські війська продовжували відому Умансько-Ботошанську операцію. Багато уманчан полягло в ній. Вже на третій день після звільнення Умані усіх чоловіків, не молодших 18 років, відразу відправили на фронт. Ненавчені, навіть необмундировані як слід, усі вони скоро загинули або стали каліками.

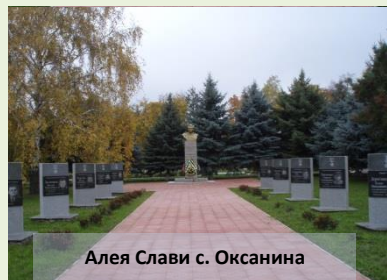
У другу половину ХХ століття населення Уманщини ходило в чорних калошах, темних куфайках, але зі світлими надіями і сподіваннями.

З роками життя почало налагоджуватися. З полів і доріг позабирали розбиті танки, гармати і машини. Позасипались і заросли бур'янами колишні окопи і траншеї, відремонтували дорогу на Київ.

Згодом з'явилась електрика і радіо. Замість старої Київської дороги проклали нову автостраду Ленінград – Одеса. Встановили прямий автомобільний зв'язок Умані з половиною обласних центрів та зі всіма селами Уманського району.

1991 року на Уманщині, як і по всій Україні, замайоріли жовто-блакитні прапори. Почалась нова історія України, а отже, і нова історія Уманщини.

Саме на уманській землі народився уславлений полководець Великої Вітчизняної війни, командує фронтими, двічі Герой радянського Союзу, генерал армії Іван

Алея Слави с. Оксанина

Музей двічі Героя Радянського союзу
І.Д.Черняховського с. Оксанина

Музей Героя України
К.М.Дерев'янка с. Косенівка

Стадіон с. Паланка

Данилович Черняхівський, 100-річчя з дня народження якого 29 червня 2008 року відзначала не лише Уманщина, а й вся Україна. На батьківщині видатного земляка – в с. Оксанина на його честь встановлено пам'ятник та відреставровано музей.

У сузір'ї визначних синів і дочок Уманщини грандіозною є постать генерал-лейтенанта, начальника штабу армії Кузьми Миколайовича Дерев'янка, який, за дорученням уряду, приймав капітуляцію Японії. На батьківщині героя – у с. Косенівка 2 вересня 2005 року відкрито музей-садибу К.М.Дерев'янка.

У с. Посухівка збудовано і відкрито пам'ятник першому герою радянського Союзу в Черкаській області Дорофію Тимофійовичу Левченку. Між селищем Бабанка та селом Оксанина встановлено пам'ятник воїнам 6-ї та 12-ї армії, які героїчно загинули, обороняючи Уманщину у роки великої Вітчизняної війни. Також у 48 селах району встановлено пам'ятні знаки жертвам голодомору.

До Золотого фонду району за вагомі здобутки занесено 10 Героїв Радянського Союзу, 9 Героїв Соціалістичної праці, 8 тисяч осіб, відзначених державними нагородами.

УМАНЩИНА ТУРИСТИЧНА

Уманський район – це частка чарівного неповторного краю, овіяного історичною славою боротьби нашого народу за право вільно жити на споконвічній землі предків. Тут є дивовижні краєвиди, археологічні, історичні, унікальні архітектурні пам'ятки, музеї.

ДОЛИНА МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ. Під селом Коржовий Кут на поверхні гранітного каменя виявили сліди босих людських ніг. Подібний знак в Україні відомий лише один — слід стопи Божої Матері у Почаївській Лаврі.

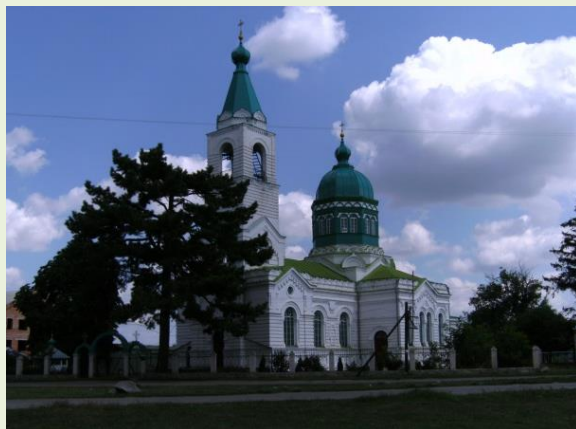
Цікаве село не тільки своєю знахідкою. Хто сюди приїздить нездоровий тілом або духом, тому обов'язково ліпше стає. Цілюще повітря, річка і ще щось незбагненне роблять свою гарну справу. І як тут не повірити тим розповідям про зцілення.

СВЯТО-ГЕОРГІЙВСЬКИЙ МОНАСТИР.
ТАЄМНИЧА ПЕЧЕРА. Монастир у селі Кочержинці був заснований на початку ХХ століття. Він був чоловічий і проіснував до кінця 1920-х років. Після його закриття монастирські приміщення були зруйновані так, що не лишилося ані сліду. З 1997р. монастир відроджується як жіночий.

ЦЕРКВА СВЯТОЇ ПАРАСКЕВИ ХІХ СТОЛІТТЯ в селі Родниківка. Велична культова споруда, з якою пов'язана неймовірна легенда про попа–упиря.

ЦЕРКВА СВЯТОЇ ТРИЦІ в селі Пугачівка. Дерев'яна споруда, збудована в 1561 році. Троїцька церква – типовий зразок української храмової архітектури. Побудовано її з тесаних дубових брусів без жодного гвіздка. Композиція споруди є дивовижно пропорційною.

КОЗАЦЬКА ДЕРЕВ'ЯНА СВЯТО-ПОКРОВСЬКА ЦЕРКВА XIX ст.. в с. Городецьке. Біля церкви є колодязь, в якому вода дуже смачна і чиста. Цілий рік: і найспекотнішого літа, і найлютішої зими температура води в цій криниці одна й та сама – 9 градусів Цельсія. Люди кажуть, що вода в ній дуже цілюща.

ЦЕРКВА СВЯТОЇ ПАРАСКЕВИ. У селі Максимівка збереглася унікальна дерев'яна церква XVII століття. Свята Параскева, на честь якої названо храм, є покровителькою Уманського краю.

СТАРОВИННИЙ ВОДЯНИЙ МЛИН в селі Піківець, входить до переліку пам'яток архітектури Уманщини.

ДЮЧИЙ СТАРОВИННИЙ ВОДЯНИЙ МЛИН в селі Коржова залишить незабутні враження. Він побудований у 1825 році. Це єдиний гідротурбінний млин у Черкаській області.

За свою 200-літню історію механізм млина майже не змінився, помел зерна здійснюється за тим самим принципом, за яким це робили наші предки.

Поряд є став з "Острівом кохання", де весною гнізяться дикі качки. Тут можна купатися, ловити рибу, а стара альтанка є чудовою декорацією для романтичних фото.

Окрім природних та архітектурних пам'яток, Уманщина здавна славиться своїми працюючими людьми та майстрами народних ремесел.

МАЙСТЕРНЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АВТЕНТИЧНОГО ДИТЯЧОГО ОДЯГУ «АДЕНЧИК-БАДЕНЧИК». В майстерні Вікторії Щербань, що в селі Краснопілка шиють костюми 4 регіонів України: Київщини, Полтавщини, Черкащини та Чернігівщини.

МАЙСТЕРНЯ «ЧАРІВНА НИТОЧКА» В селі Пугачівка майстриня Альошкіна Валентина проводить майстер-класи по пряжі нитки із вовни та різних видів пуху, а також знайомить зі своїми виробами: вишитими рушниками, серветками, рукавичками, шалями та іншими виробами, які можна придбати в сувенірній лавці.

САДИБА ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ «ЛЯЛЬКОВА ХАТА» в селі Полянецьке. Майстриня Ірина Утяніна проводить майстер – класи по виготовленню ляльок-мотанок, при створенні яких використовує соломку, рогозу, натуральні тканини, нитки, деревину.

МУЗЕЙНА КІМНАТА ГОНЧАРСТВА ТА САДИБА МІСЦЕВИХ ГОНЧАРІВ ЧЕРВОНЮКІВ В с. ГРОМИ.

м. Умань, вул. Залізняка, 2а,
Тел.: (04744) 38539, 32580, 32686

<http://umanska.jimdo.com>
e-mail: umanrcb@gmail.com